

УДК 32:327(100)"20"

Ткаченко Марія

ГЛОБАЛЬНІ НАСЛІДКИ ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНОМУ СВІТІ (НА ПРИКЛАДІ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У США 2024 р.)

Стаття присвячена дослідженню того, як внутрішньополітичні процеси в США можуть кардинально змінювати глобальний політичний, економічний та безпековий ландшафт. В умовах зростаючої взаємозалежності сучасного світу політичні рішення, прийняті всередині однієї з провідних держав, виходять за межі національного контексту. Аналіз прикладу президентських виборів 2024 року у США і політики Дональда Трампа дозволяє виділити суттєві трансформації у міжнародних відносинах, підкреслити загрозу нестабільності, а також окреслити нові виклики для системи глобального управління. Таким чином, стаття спрямована на глибше розуміння механізмів, через які внутрішні політичні процеси визначають майбутнє світового порядку.

Ключові слова: *Дональд Трамп, політика Дональда Трампа, вибори, протекціонізм, економіка США, зовнішня політика, геополітика, внутрішня політика, міграція, безпека.*

Постановка проблеми.

У глобалізованому світі політика більше не є виключно внутрішньою справою держав. Рішення, ухвалені в межах однієї країни, особливо якщо йдеться про великі геополітичні потуги, мають здатність впливати на перебіг подій далеко за її межами. Цей взаємозв'язок між внутрішньополітичними процесами та міжнародними подіями з кожним роком стає все очевиднішим.

США як найбільша економіка світу, постійний член Ради Безпеки ООН, ключовий член НАТО і активний учасник більшості глобальних ініціатив, мають колосальний вплив на формування світового порядку. Тому внутрішні події у США автоматично стають предметом міжнародної уваги. Рішення американських політиків здатні змінювати не лише курс самої держави, а й політичну динаміку цілих регіонів.

У цьому контексті повернення Дональда Трампа по посаду Президента США у 2024 році є подією, яка викликає глибоку зацікавленість не лише у Сполучених Штатах, а й у усьому світі. Його попереднє президентство вже супроводжувалося резонансними змінами у зовнішній політиці: переглядом міжнародних угод, виходом США з глобальних ініціатив, підривом традиційної трансатлантичної єдності. Нова спроба Трампа вплинути на політичний курс країни ставить перед світом чимало запитань: якими будуть пріоритети зовнішньої політики США? Чи збережеться їхня підтримка союзників? Як зміниться баланс сил у світі?

Таким чином, внутрішньополітичні рішення в США, особливо в контексті нового етапу політичної активності Дональда Трампа, мають потенціал значного впливу на міжнародні процеси. Проблема полягає в тому, що межа між внутрішнім і зовнішнім у сучасній політиці стає все більш розмитою, а наслідки національного вибору однієї країни можуть спричинити глобальні зрушення — політичні, економічні й безпекові. Це вимагає більш глибокого аналізу механізмів впливу внутрішньої політики держав на міжнародні процеси.

Мета даної статті полягає в аналізі впливу внутрішньополітичних процесів у Сполучених Штатах Америки на глобальний порядок у сучасному світі; прагнення дослідити, як рішення, прийняті внаслідок президентських виборів та політики Дональда Трампа,

впливають на міжнародну політичну динаміку, економічні процеси, безпекову ситуацію та гуманітарну сферу. Завдання полягає в тому, щоб показати, що у сучасному глобалізованому світі внутрішня політика тісно переплітається з зовнішньою, і зміни на національному рівні здатні спричинити масштабні трансформації у міжнародних відносинах.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. В якості основних джерел для дослідження в даній статті було використано основні канали новин такі як Washington Post, Bloomberg, крім того, українські ресурси новин. Також було використано офіційні сайти зі звітами США, в яких було висвітлено необхідну та важливу для дослідження інформацію. На основі цього було проведено аналіз впливу політики Дональда Трампа на весь світ.

Виклад основного матеріалу.

Дональд Трамп повернувся до влади – і світ знову затамував подих. Його другий президентський термін обіцяє бути ще більш радикальним: закриті кордони, торгова війна з Китаєм, жорсткі переговори з союзниками та спроба «переписати» глобальні правила гри.

Чи принесе ця політика США стабільність і процвітання? Чи стане початком нових криз – від гуманітарних катастроф до економічних потрясінь і геополітичної невизначеності?

У цій статті розглядаємо три ключові напрями політики Д. Трампа у 2024–2025 роках:

1. Боротьба з міграцією – стіна, депортації та людські трагедії. Економічний націоналізм – чи справді повернення заводів та встановлення величезних тарифів варте торгових воєн?

2. Геополітика «сильної руки» – чи зможе Д. Трамп запобігти глобальній війні, чи, навпаки, прискорить її? Крім того, було розглянуто діяльність Трампа по відношенню до війни Росії з Україною, оскільки він виступав основним посередником для спроб вирішення конфлікту.

Слід зауважити, що вже зараз очевидно, що діяльність Д. Трампа – не просто політичні рішення. Це – вибір, який вплине на мільйони людей у США і за їх межами.

Міграційна політика адміністрації Дональда Трампа у 2024–2025 роках набула характеру жорсткої стратегії, яка з одного боку позиціонується як необхідний захід задля забезпечення національної безпеки, а з іншого – спричиняє масштабну гуманітарну й соціально-економічну кризу. Від самого початку нового терміну. Трамп демонструє рішучість у питанні контролю над південним кордоном США, що втілюється як у фізичних бар'єрах, так і в системному перегляді політичних і правових механізмів реагування на міграцію.

Завершення будівництва прикордонної стіни стало не лише символом політики «жорстких кордонів», а й фактичним сигналом про перехід до етапу активного стримування потоку мігрантів, особливо з країн Центральної Америки. Проект, що зазнав значної критики ще під час першої адміністрації Трампа, отримав нове фінансування, попри заперечення правозахисних організацій та дипломатичне занепокоєння з боку партнерів США в Латинській Америці. У цьому контексті також було відновлено програму «Remain in Mexico», яка змушує шукачів притулку залишатися на території Мексики під час розгляду їхніх справ. Така практика, визнана суперечливою навіть серед американських судів, призводить до тривалого утримання біженців у прикордонних зонах, часто без належного забезпечення житлом, медициною чи правовим захистом. Наслідком цього стали численні випадки порушення прав людини та загострення гуманітарної ситуації в регіоні.

Особливо резонансним кроком стали широкомасштабні депортації, які здійснюються з використанням розширених повноважень імміграційних

органів. За перші місяці 2025 року були депортовані сотні тисяч осіб, серед яких значну частину становили не злочинці, а довготермінові мешканці США, часто з дітьми, що народилися вже на американській території. Така політика викликає не лише моральне обурення серед громадськості, але й низку юридичних викликів, зокрема хвилю судових позовів щодо правомірності дій прикордонних служб і захисту базових прав людини.

Гуманітарні наслідки цієї політики стають дедалі помітнішими. Зростання кількості загиблих під час спроб перетину кордону, катастрофічні умови в імпровізованих таборах і психологічні травми серед дітей мігрантів ставлять під сумнів ефективність обраної стратегії як з етичної, так і з практичної точки зору. У внутрішньому вимірі політика депортацій призводить до економічного дисбалансу: відтік дешевої робочої сили, яка традиційно заповнювала нішу у важкій фізичній праці та сфері обслуговування, спричинив нестачу працівників, що вже впливає на стабільність деяких секторів ринку праці, передусім у сільському господарстві.

Узагальнюючи, варто підкреслити, що міграційна політика адміністрації Трампа у 2024–2025 роках є прикладом внутрішнього рішення, що має далекосяжні зовнішні наслідки. Вона створює потенційну напругу в міжнародних відносинах, поглиблює гуманітарну кризу на кордонах і водночас змінює соціально-економічну структуру самої Америки не на її користь. Такий підхід свідчить про загальну тенденцію зміщення акцентів із глобального гуманізму на націоналістичну безпекову парадигму, що потребує подальшого критичного осмислення в контексті світових викликів.

Під час другого президентського терміну Дональда Трампа однією з провідних тем внутрішньої економічної політики стало послідовне впровадження протекціоністського курсу, спрямованого на відновлення американської промисловості. Основний акцент зроблено на скороченні залежності від іноземного виробництва, особливо китайського, шляхом обмеження

аутсорсингу та стимулювання внутрішніх інвестицій. Цей підхід, що отримав неофіційну назву «*економічного націоналізму*», передбачає зміну пріоритетів у зовнішній торгівлі, регуляції корпоративної діяльності та інноваційної політики.

Першочергово варто зазначити, що адміністрація Д. Трампа значно посилила тиск на Китай, запровадивши нові мита на імпорт китайських товарів, особливо у стратегічно важливих галузях — від електроніки до автомобілебудування. Ці заходи мали на меті знизити конкурентоспроможність китайських виробників і створити стимул для американських компаній відновлювати виробництво у Сполучених Штатах або, принаймні, у близьких до США юрисдикціях, зокрема в Мексиці. У межах цієї політики уряд запропонував податкові пільги компаніям, які погоджуються на «реіндустріалізацію» — повернення виробничих потужностей до США.

Разом із цим було запроваджено обмеження на експорт критичних технологій, зокрема напівпровідників і спеціалізованого програмного забезпечення, до Китаю. Подібна стратегія мала на меті зупинити технологічне зростання стратегічного конкурента та зберегти американську першість у високотехнологічному секторі.

Однак при всій логіці ідеї підтримки національного виробника така стратегія супроводжується низкою негативних ефектів, що поступово проявляються в економічних індикаторах. Зокрема, нові мита та обмеження ведуть до подорожчання імпортованих товарів. У результаті підвищення цін на побутову техніку, електроніку та інші споживчі товари спричиняє інфляційний тиск, який особливо болісно відчувають представники середнього класу у самих США.

Крім того, спроба різко перебудувати ланцюги постачання

виявила структурну вразливість американської економіки: багато компаній не мають ресурсів або технічної можливості миттєво налагодити внутрішнє виробництво. Це викликає дефіцит товарів, затримки у виробництві та зростання витрат.

У відповідь на санкційну політику США, Китай застосував симетричні заходи, зокрема обмежив експорт рідкоземельних металів, які є критично важливими для американської оборонної, аерокосмічної та високотехнологічної промисловості. Цей крок не лише ускладнив стратегічне планування в цих галузях, а й поставив під сумнів сталість деяких ланцюгів оборонного забезпечення США.

Таким чином, економічний протекціонізм Трампа, попри декларовану мету зміцнення національної промисловості, супроводжується суттєвими економічними ризиками та глобальними наслідками. З одного боку, він відкриває нові можливості для локального виробництва, з іншого — створює напругу у міжнародній торгівлі, дестабілізує глобальні ринки та підриває довіру до США як надійного економічного партнера. Також це підриває вже роками сформовані глобалізаційні процеси, що відповідно викликає проблеми для величезної кількості країн та їх населення.

Крім того, з початком другого президентського терміну Дональда Трампа *зовнішньополітична стратегія США* зазнала суттєвих змін, що відобразилися на глобальній геополітичній динаміці. Ці зміни характеризуються поєднанням ізоляціоністських тенденцій та активного використання «дипломатії сили», що викликає занепокоєння серед союзників США та сприяє зміні балансу сил у світі.

Перш за все, тиск на НАТО та європейських союзників. Адміністрація Трампа посилила вимоги до країн-членів НАТО щодо збільшення оборонних витрат, закликаючи їх витратити щонайменше 5% ВВП на оборону — значно більше за попередню ціль у 2%. Ця вимога викликала неоднозначну реакцію в Європі, де багато країн вважають такі витрати надмірними та складними для реалізації.

Наприклад, Італія планує досягти лише 2% до 2028 року, тоді як Польща вже витрачає понад 4% ВВП на оборону. Такий тиск з боку США призводить до напруженості у трансатлантичних відносинах та змушує європейські країни переосмислювати свою оборонну політику.

Також, дуже важливим моментом виступили переговори з Росією та війна в Україні. Президент Трамп неодноразово заявляв про намір завершити війну в Україні, робив гучні заяви про закінчення війни за один день, проте його підходи викликають занепокоєння. Під час телефонної розмови з президентом Росії Володимиром Путіним Трамп визнав, що Путін не готовий завершити війну, вважаючи, що Росія наразі має перевагу.

Крім того, політика Трампа має напрям на покращення дружніх відносин з РФ, що встає в противагу, по-перше, Україні, по-друге, майже всьому світу, який підтримує позицію України. Це свідчить про відсутність чіткої стратегії США щодо припинення конфлікту та може послабити позиції України на міжнародній арені.

Також скорочення військової присутності в Сирії та Африці стало однією з позицій Д. Трампа. Адміністрація Трампа оголосила про плани скоротити військову присутність у Сирії, зменшивши кількість військових до менш ніж 1000 осіб. Це рішення викликало занепокоєння серед союзників, оскільки може призвести до посилення впливу Ірану та терористичних угруповань у регіоні. Аналогічні кроки щодо скорочення присутності в Африці створюють вакуум безпеки, який можуть заповнити інші держави або недержавні актори.

Зміни у зовнішній політиці США під керівництвом Трампа мають далекосяжні наслідки. Європейські союзники висловлюють занепокоєння щодо надійності США як партнера, особливо в контексті можливих поступок Росії. Крім того, скорочення

американської присутності в стратегічно важливих регіонах відкриває можливості для посилення впливу Китаю, який активно розширює свою присутність в Африці та Латинській Америці. Такі дії можуть призвести до зміни глобального балансу сил та посилення нестабільності в різних регіонах світу.

Зовнішньополітичний курс адміністрації Трампа, що поєднує ізоляціонізм та прагнення до «дипломатії сили», створює нові виклики для міжнародної безпеки та стабільності. Відсутність чіткої стратегії щодо ключових конфліктів, тиск на союзників та скорочення військової присутності в стратегічно важливих регіонах можуть призвести до дестабілізації міжнародного порядку та посилення впливу інших глобальних гравців.

Крім того, заслуговує на увагу аналіз політики 47-го Президента США, який міститься у статті «100 днів президентства Трампа: що змінилося у США та світі?» від DW [7]. Він дозволяє виокремити ключові вектори внутрішньої та зовнішньої політики США, а також оцінити їхні короткострокові економічні та політичні наслідки як на національному, так і на глобальному рівнях.

Перш за все, розглянемо його у політичному вимірі. Зовнішньополітичний курс Трампа характеризується зсувом у бік ізоляціонізму та транзакційного підходу до міжнародних відносин. Вимоги до країн НАТО щодо підвищення оборонних витрат і можливе скорочення підтримки у разі невиконання цих вимог підірвали довіру до США як надійного партнера. Це спричинило стратегічну невизначеність у Європі та посилило позиції Росії і Китаю. Заяви Трампа про можливість «швидкого миру в Україні» не супроводжуються реалістичними безпековими гарантіями для Києва, що підсилює побоювання щодо можливої зміни балансу сил у Східній Європі.

Внутрішньополітична риторика та практика адміністрації відзначаються радикалізацією: тиск на медіа, судову гілку влади, масові депортації та жорстка

риторика щодо «нелояльних» штатів. Це викликає занепокоєння щодо ерозії демократичних інституцій, незалежності правосуддя та дотримання конституційних норм.

Якщо ж розглядати з економічної точки зору, то економічна політика Трампа будується на принципах протекціонізму й індустріалізації (реіндустріалізації). Запровадження нових тарифів на імпорт, особливо з Китаю, сприяє зростанню виробництва на внутрішньому ринку. Проте короткостроковий ефект включає зростання цін на споживчі товари, що чинить інфляційний тиск на домогосподарства з низькими доходами. Стимули для компаній повернути виробництво в США мають позитивний вплив на зайнятість у промисловості, але водночас супроводжуються руйнуванням міжнародних ланцюгів постачання.

Серед довгострокових ризиків — потенційна втрата доступу до рідкоземельних матеріалів, якими оперує Китай у відповідь на обмеження, запроваджені Вашингтоном. Це ставить під загрозу американський технологічний сектор, зокрема виробництво напівпровідників і військової техніки. Однак підписана з Україною довічна угода про ресурси, власне матиме свої позитивні до цього наслідки.

До речі, якщо казати про нещодавно підписану Україною та США Угоду про рідкоземельні копалини, варто зазначити, що зі сторони США це дійсно вигідна умова, адже вони матимуть довічний доступ до корисних копалин України, проте вже розглянувши ситуацію зі сторони України, чи не виходить так, що ресурсами зможуть користуватись всі, окрім власне громадян України? До речі, окрім того, що Угода підписана з вигодою для Сполучених Штатів, чому Україна не отримала вигоди у вигляді укладання мирного договору з Росією?

Остаточний звіт Європарламенту щодо ресурсної угоди між США та Україною (A9-2024-0187) має важливе

стратегічне значення в контексті енергетичної безпеки, трансформації енергетичних ринків та геополітичного позиціонування обох країн.

Документ підкреслює, що угода не лише зміцнює доступ України до сучасних енергетичних технологій США — зокрема в галузі відновлюваних джерел енергії, ядерної енергетики та водневої інфраструктури — але й створює основу для поступового зниження залежності України від викопного палива та російських енергоресурсів. Європарламент розглядає цю угоду як частину ширшої євроатлантичної стратегії енергетичного переважання.

Особлива увага приділена ролі угоди в інтеграції України до європейського енергетичного ринку. Підкреслюється, що інфраструктурна сумісність, стандартизація регуляторних підходів та дотримання принципів Європейського зеленого курсу дозволять створити єдину енергетичну зону на Східному фланзі ЄС.

У політичному плані документ фіксує, що ресурсне партнерство із США є не лише економічним, а й геополітичним сигналом — інструментом стримування російського впливу в регіоні. Йдеться про зниження впливу російського газу, технологічного шантажу та залежності країн Східної Європи від монополізованих постачальників.

Європарламент наголошує, що реалізація угоди потребує посиленого нагляду, прозорості, участі громадянського суспільства та належного екологічного оцінювання. Угода має стати прикладом стійкого партнерства, орієнтованого не лише на енергетичну вигоду, а й на цінності демократичного розвитку, енергетичної справедливості та сталості.

Висновки. У підсумку, розглянувши три ключові напрями політики адміністрації Трампа — жорсткий підхід до регулювання міграції, економічний протекціонізм та трансформацію зовнішньополітичного курсу — можна ствердити, що внутрішньополітичні рішення США мають далекосяжні наслідки для глобального

контексту. З одного боку, запровадження жорстких заходів щодо контролю кордонів та депортацій створює гуманітарні та соціально-економічні виклики. З іншого боку, економічний націоналізм, спрямований на відновлення внутрішньої промисловості, породжує ризики для міжнародних торгових процесів і глобальної стабільності ланцюгів постачання. Також зміни у зовнішній політиці, що включають ізоляціоністські тенденції та переосмислення альянсів, суттєво впливають на баланс сил у світі. Аналіз підкреслює, що рішення, прийняті на національному рівні, обов'язково відлунюються на міжнародній арені, викликаючи як економічні, так і політичні зрушення у глобальному масштабі.

Список літератури

1. Trump deploys 1,115 additional troops to US-Mexico border, bringing total to nearly 10K service members. URL: <https://nypost.com/2025/05/23/us-news/trump-deploys-1115-additional-troops-to-us-mexico-border/> (дата звернення: 13.02.2025)
2. The “Migrant Protection Protocols”: an Explanation of the Remain in Mexico Program. American Immigration Council. URL: <https://www.americanimmigrationcouncil.org/research/migrant-protection-protocols> (дата звернення: 13.02.2025)
3. Venezuelan migrants lost legal status. Here’s what that means for the economy. URL: <https://www.washingtonpost.com/politics/2025/05/22/venezuelans-temporary-protected-status-supreme-court-economy/> (дата звернення: 13.02.2025)
4. Trump threatens 50% tariffs on EU and 25% penalties on Apple as his trade war intensifies. URL: <https://apnews.com/article/trump-tariff-apple-iphone-tax-170021e8fad22878d0183b5d48971087> (дата звернення: 13.02.2025)

5. Europe splits on Trump's call to dramatically boost defense spending. URL: <https://www.politico.eu/article/donald-trump-tells-allies-spend-5-percent-gdp-defense-nato/>? (дата звернення: 13.02.2025)
6. US to withdraw 600 troops from Syria, leaving fewer than 1,000 to help counter IS militants. URL: <https://apnews.com/article/syria-troop-withdrawal-trump-turkey-bfc9b8f2a4472221e69682de1b7f0e80?> (дата звернення: 13.02.2025)
7. 100 днів президентства Трампа: що змінилося у США та світі? URL: <https://www.dw.com/uk/100-dniv-prezidentstva-trampa-so-zminilosa-u-ssa-ta-sviti/a-72384409> (дата звернення: 13.02.2025)
8. Головна проблема Китаю - далеко не тарифи Трампа. Що ж тоді? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cjwvx7783xvo> (дата звернення: 13.02.2025)

understanding of the mechanisms through which internal political processes determine the future of the world order.

Key words: *Donald Trump, Donald Trump's policy, elections, protectionism, US economy, foreign policy, geopolitics, domestic policy, migration, security.*

*Рекомендовано до друку –
к. політ.н , доцентом Кадук Н. І.*

*Стаття надійшла в редакцію
23.04.2025 р.*

Tkachenko Maria – Student of the Faculty of International Relations, Political Science and Sociology of the Odessa National University named after I.I. Mechnikov

GLOBAL CONSEQUENCES OF DOMESTIC POLITICAL PROCESSES IN THE MODERN WORLD (ON THE EXAMPLE ON THE RESULTS OF THE 2024 US PRESIDENTIAL ELECTION)

The article is devoted to the study of how domestic political processes in the United States can radically change the global political, economic and security landscape. In the context of the growing interdependence of the modern world, political decisions made within one of the leading powers go beyond the national context. Analysis of the example of the presidential election and Donald Trump's policy allows us to highlight significant transformations in international relations, emphasize the threat of instability, and outline new challenges for the system of global governance. Thus, the article aims at a deeper